

OBLIGĀTĀS PĀRVALDĪBAS PRASĪBAS SABIEDRĪBAS, DZĪVNIIEKU UN AUGU VESELĪBA

NOTEIKTU DZĪVNIIEKU SLIMĪBU KONTROLE UN ĪPAŠI PASĀKUMI SAISTĪBĀ AR CŪKU VEZIKULĀRO EKSANTĒMU

Prasības mērķis: nodrošināt atbilstošu kontroli cūku slimību gadījumos, kad tiek radīts risks sabiedrības un dzīvnieka veselībai.

Mērķa grupa: prasība attiecas uz dzīvnieku īpašniekiem un turētājiem.

Pārvaldības prasības, kas jāievēro lauksaimniekiem ¹:

1) Dzīvnieku īpašniekam un turētājam nekavējoties jāziņo praktizējošam veterinārārstam vai Pārtikas un veterinārajam dienestam:

- ja ir aizdomas par tādu slimību kā *Vezikulārais stomatīts, Govju mēris, Mazo atgrekotāju mēris, Nodulārais dermatīts, Rīfta ielejas drudzis, Aitu un kazu bakas, Cūku vezikulārā eksantēma, Briežu epizootiskā hemorāģiskā slimība* uzliesmojumu;
- par iespējami slimiem dzīvniekiem, ja ir aizdomas par saslimšanu ar *Vezikulāro stomatītu, Govju mēri, Mazo atgrekotāju mēri, Nodulāro dermatītu, Rīfta ielejas drudzi, Aitu un kazu bakām, Cūku vezikulāro eksantēmu, Briežu epizootisko hemorāģisko slimību*;
- par patologanatomiskās sekcijas rezultātiem, kas netieši norāda uz saslimšanu ar kādu iepriekš minētajām slimību.

2) Cūku īpašniekam/turētājam nekavējoties jāziņo Pārtikas un veterinārajam dienestam, ja ir aizdomas par cūku saslimšanu ar *Cūku vezikulāro eksantēmu*.

Cūku vezikulārās eksantēmas raksturīgākās klīniskās pazīmes:

- Vezikulu veidošanās uz lūpām, šņukura, uz kājām kronīša apmalē un nagu starpā.
- Reti novēro nervu darbības traucējumus – konvulsijas. Slimības klīniskās pazīmes līdzīgas mutes un nagu sērgas un vezikulārā stomatīta klīniskajām pazīmēm.

¹ MK 2002.gada 19.marta noteikumi nr. 127 „Epizootiju uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība” 10.pants;

MK 2007.gada 11.decembra noteikumi nr. 862 „Cūku vezikulārās eksantēmas uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība” 14.pants.

3) Cūku, zirgu, aitu, kazu, govju īpašniekam/turētājam nekavējoties jāziņo Pārtikas un veterinārajam dienestam, ja ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar *Vezikulāro stomatītu*.

Vezikulārā stomatīta raksturīgākās klīniskās pazīmes:

- Vezikulu veidošanās mutes gļotādā, uz lūpām, tesmeņa, kāju distālo daļu ādā.
- Klibums, sliekalošanās, slikta barības uzņemšana.
- Slimības pazīmes līdzīgas mutes un nagu sērgas klīniskajām pazīmēm.

4) Govju, aitu, kazu, īpašniekam/turētājam nekavējoties jāziņo Pārtikas un veterinārajam dienestam, ja ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar *Govju mēri, Mazo atgremotāju mēri*.

Govju mēra un mazo atgremotāju mēra raksturīgākās klīniskās pazīmes:

- Pie saslimšanas ar govju mēri (govīm, retāk aitām, kazām, cūkām, bifeļiem) novēro iztecējumus no deguna un acīm, nekrotiskus bojājumus smaganās, augslējās, vaigu un mēles gļotādā. Pēc dažām dienām parādās ūdeņaina caureja, kolikas.
- Pie saslimšanas ar mazo atgremotāju mēri aitām un kazām novēro līdzīgas pazīmes kādas ir aprakstītas pie saslimšanas ar govju mēri.

5) Govju īpašniekam/turētājam nekavējoties jāziņo Pārtikas un veterinārajam dienestam, ja ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar *Nodulāro dermatītu*.

Nodulārā dermatīta raksturīgākās klīniskās pazīmes:

- Drudzis, siekalošanās, iztecējumi no deguna un acīm. Kakla, muguras, kāju, starpenes, tesmeņa, sēklinieku, galvas ādā parādās mezgliņi, kas ir blīvi, ieapaļi, 0,5 cm diametrā. Mezgliņu ārējā, alā novēro apsārtumu.
- Mezgliņi var saglabāties mēnešiem ilgi. Vairumā gadījumos tie nekrotizējas un sekvestrējas. Jau agri novēro to norobežošanos no veselās ādas. Skartā āda kļūst sausa un cieta, bojājums ieslēgts granulācijas audu gredzenā. Ar laiku ādā veidojas nekrotisku audu korķi, kuriem izkrītot, paliek dziļa krāterveida rēta.

6) Govju, aitu, kazu īpašniekam/turētājam nekavējoties jāziņo Pārtikas un veterinārajam dienestam, ja ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar *Rifta ielejas drudzi*.

Rifta ielejas drudža raksturīgākās klīniskās pazīmes:

- Slimo galvenokārt aitas un kazas, retāk govīs. Novēro drudzi, acu un tīklenes iekaisumu, smadzeņu iekaisumu un tūsku, smagu asiņošanu (hemorāģijas), abortus grūšņiem dzīvniekiem.

7) Aitu, kazu īpašniekam/turētājam nekavējoties jāziņo Pārtikas un veterinārajam dienestam, ja ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar *Aitu un kazu bakām*.

Aitu un kazu baku raksturīgākās klīniskās pazīmes:

- Sākumā novēro drudzi vēlāk ādā parādās sārti laukumi (makulas), kuri pārtop par cietiem veidojumiem papulām apmēram 0,5 – 1,5 cm diametrā. Papulas ar laiku nekrotizējas – vidū parādās tumši audi. Biežāk papulas veidojas ķermeņa vietās, kurās ir mazāk apmatojuma: ap lūpām, uz ausīm, tesmeņa, ingvinālajā apvidū.

8) Briežu īpašniekam/turētājam nekavējoties jāziņo Pārtikas un veterinārajam dienestam, ja ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar *Briežu epizootisko hemorāģisko slimību*.

Briežu epizootiskās hemorāģiskās slimības raksturīgākās klīniskās pazīmes:

- Klīniskās pazīmes līdzīgas zilās mēles slimības klīniskajām pazīmēm. Sākotnēji novēro apetītes zudumu, bailes no cilvēkiem, pakāpeniski pieaugošu nespēku, pieaug siekalošanās.

Pa visu ķermeni parādās plaši asiņojumi, kas noved pie skābekļa bada audos. Rezultātā novēro zilganu mutes dobuma gļotādu.